[אימא בתולה לג"ש · ולא נמעט בעולה כלמשמע בסמוך גרסה דר"ע דריש ג"ש מקרא לגנופיה דהיינו בתולה קמייתא ולקמן ולמפתה אבל הכתובות דריש לכתובת בתולות ולא שייך למידרשיה לג"ש ולא לשום רבוי ומיעוט נער נערה הנערה וה' דהכתובות חד לחייבי לאוין ושפה וחד לחייבי לאוין וכריתות ומיכא ג' רבויין ה' דהכתובות ונער נערה הנערה חד לכלחייבי וחד לחייבי עשה וחד לחייבי לאוין וכריתות דלא מיכא לר"ע חד לגופיה בלא ג"ש א"כ נמעוט בעולה מהכתוב לגופיה ולא על נב דנקום ליכא אלא חד בתולה לגופיה מגזירה שוה דמפתה ניליף בתולה ולא בעולה כי היכי דיליף מפתה מאונס לענין נערה דלא כתיב במפתה) · (ת"י כ"י):

אימא בתולה לג"ש · תימה דתיקשי ליה לרישא תרוייהו לגופייהו ולא לג"ש ונראה דהש"ס קיים ליה דחד מיניהו לגזירה שוה הוא ל' והמקרא סתומים לענין שקלים וחמשים הלכך פריך ולימא ליפכא ולא פריך ולימא תרוייהו לגופייהו וכי האי גוונא ליכא פ"ק דסנהדרין (דף מו:) דאמר ולא אם נכיא הסקר אלא בב"ד של ע' ואחד מה"מ א"ל יוסי בר חנינא אתיא הזהה הזהה מזקן ממרא ופריך הא הזהה כי כתיב בקטלא הוא דכתיב וקטלא בכ"ג אלא אמר ריש לקיש גמר דבר דבר מהמרלתו והשתא היכי הוה בעי למילף ולימר רבי יוסי ברבי חנינא דאתיא הזהה הזהה אלא דהוה קיים ליה דליכא ג"ש ולא הוה ידע במאי וקאמר מסברא דאתיא הזהה הזהה: **מי** אתיא גזירה שוה ומפקא ליה מפשטיה לגמרי. דדיוק הא אורסה הוי שקר וקשה דברים הערל (ובמות ד' ע:) יליף דערל אסור בתרומה מגזירה שוה דתושב ושכיר מפסח וכתיב תושב ושכיר לא יאכל בו גבי פסח משום גזירה שוה אע"פ שאינו אמת דהא תושב ושכיר אוכלין בפסח כדאמרינן התם אלא קני ליה רביה ומפקי' קרא מפשטיה טפי מהכא ואומר ר"ת דהתוא תושב ושכיר מיירי בערלים ולהכי לא יאכל דלאו תושב ישראל קאמר דהא לא קני ליה רביה אלא ודאי בערל ומשום הפגאה כתביה*: **אורסה** בת סקילה היא · וא"ת מאי קשיא ליה הא השתא לא נפיק קרא ממשמעותיה ואי לא אינטריך לגופיה כ"ש דניחא טפי דג"ש מופנה ואומר ר"י דהכי פירושו אורסה בת סקילה היא וכיון דלא אינטריך למידי אלא לגזירה שוה הוה ליה למכתב אשר לא אורסה בהדיא ואמאי שני למכתב אשר לא אורסה דאיכא למטעי ולמימר הא אורסה לעצמה דבשלמא אי הוה באורסה שום חידוש הוה אתי שפיר במה ששינה הלשון דאמריגן האי דשנה וכתב אורסה למדרש לגזירה שוה ואתא פשטיה לחידושא אבל השתא למה לי:

לאבי הנערה ולא לאבי מתה · וא"ת בדפרק נערה לקמן (דף מה:) גבי סרתה ולבסוף בגרה חידון בסקילה דרשינן הנערה שהיתה כבר ויש לומר דהתם מעניא דקרא והכא מעניא דקרא והתם ודאי אתיא דאי לפומרה לשתוק קרא מיניה ואתא ידענא דלא הויא בסקילה דלאו נערה היא והכא לחיובא דקנס לא אינטריך דמסברא מיחייב אשעת ביאה ואי אפשר לפומרו בולא כלום הלכך אתא לפומרו: **יש** בגר בקבר ובבנה הוי · וא"ת היכי מצי למימר שתהא מורשת קנס לבנה הא אין אדם מוריש קנס לבניו דאמריגן ריש פרק נערה לקמן (דף מב:) ובסמוך ומי אמר יש בגר בקבר ופקעו אב ואי אדם מוריש קנס כי יש בגר בקבר ומי לא פקע אב ויהא לו מתורת ירושה ומיהו ההיא דבסמוך יש לדחות דנפקא מינה אם היא חייבת לאחרים דאם יש בגר בקבר פקע אב אע"ג דאדם מוריש קנס דנוטלין בעלי חובות אבל אם אין בגר בקבר אין נוטלין בעלי חובות כלום דלא פקע אב והקנס הוא שלו ולא שלה ויש לומר *דהכא ה"מ לאקשויי והא אין מורשת קנס לבנה אלא דעדיפא מיניה פריך ור"י מוקי הך בעיא דהכא בבושת ופגם דממונא הוי ויכולה להורים ואע"ג דתנן בריש נערה (שם מא:) לא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב הרי הן של עצמה ואבושת ופגם ומי קאי מדקתני הרי הן משמע דאין יכול להורים בושת ופגם ואור"י דלענין זה ודאי איתקוש בושת ופגם לקנס דכתיב תחת אשר ענה מכלל דאיכא בושת ופגם דלמי שזה ניתן זה ניתן אבל למילי אחריני לא איתקוש דהא בושת ופגם משלם ע"פ עצמו ואקנס אינו משלם ע"פ עצמו אבל הקשה ריב"ם דאמריגן במרובה (ב"ק דף עח: ושם) א"ל חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חלאי בקר איתיביה נגב משל אביו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו משלם תשלומי ד' וה' והא הכא כיון דמת אביו זכה ליה במנתא דידיה וקתני דמשלם תשלומי ד' וה' ומשני הב"ע שעמד בדין משמע דאי לאו משום דחמשה בקר ולא חמשה חלאי בקר הוה אתי ליה שפיר ולא הוה צריך לאוקומי בשעמד בדין אלמא דאדם מוריש קנס לבניו ומיהו יש לדחות דה"מ למימר וליטעמיך אבל קשה דמסיק לגפרא א"ל חמשה בקר אמר רחמנא ואפי' חמשה חלאי בקר א"ל מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא פירוש דקתני גבי משל אביו ומת ואח"כ טבח ומכר פטור א"ל רישא קרינן ביה וטבחו כולו באיסורא סיפא לא קרינן וטבחו כולו באיסורא משמע דאי קרינן ביה וטבחו כולו באיסורא חייב אע"ג דלא עמד בדין דאדם מוריש קנס לבניו דאי בעמד בדין לא מחייב קנס דשלו הוא טובח ומוכר ואי' ר"י דמייתי דעמד בדין ואמרו חייב אתה ליתן לו דאם הוא טובח אחרי כן חייב דאמריגן בהגוזל (שם דף קו: ושם) ור"י הלבן תירץ דהתם דפרק נערה איירי לענין קרבן שבועה והכי פירושו דסוגיא דהתם מודיענא לך לענין קרבן שבועה דרחמנא פטריה מוכחא בעמיתו בפקדון וכי קאמינא דממון הוי להורישו לבניו אאם יתבעוהו לאחר מיתת אביהן קנס שהיה חייב לאביהן שהעמידו בדין ונתחייב וכפר ונשבע והודה הוא"ל וכשנפל ליורשין כבר היה ממון שכבר עמד בדין ולא היה יכול להודות ולהפטר א"כ הוי דומיא דפקדון דקרא ומחייב קרבן שבועה איתיביה ר"ש אומר כו' דאחין הוא ופירוש שאם אינו לאחין אין מתחייב הכופר קרבן שבועה על טענתם והא לאו בעל דברים דידהו הוא אלא ש"מ דאחין הוא ומסיק כי קאמר רבא דממון הוא להורישו לבניו בשאר קנסות לענין חיוב קרבן שבועה ומסיק דאלטריך וכתב לעצמה בדין ובגרה ואחר כך מתה דמיהא קא יריא מכל מקום עיקרו קנס מיקרי לגבי דידה ודידיה ולא דמי לשאר קנסות דמוריש לבניו דלגבי בניו לא הוה קנס כלל ומיהו לשון להורישו לבניו לא משמע כפירוש זה. [ועיין תוספת בבא קמא עב · ד"ה סיפא]:

תורה אור

אימא "בתולה" לגזירה שוה "ואשר לא אורסה" פרט לנערה שנתארסה ונתגרשה? מסתברא "אשר לא אורסה" לגזירה שוה שהרי אני קורא בה נערה בתולה ארבעה בתולה לגזירה שוה שהרי אני קורא בה אשר לא אורסה מסתברא *הא אישתני גופה והא לא אישתני גופה, ורבי יוסי הגלילי האי סברא מנא ליה? נפקא ליה *מרתניא כסף ישקול כמוהר הבתולות ושיקא זה כמוהר הבתולות ומוהר הבתולות בזוז קשיא דר"ע אדר' עקיבא תרי תנאי ואליבא דר"ע, בשלמא ר"ע דמתני' לא אתיא *ג"ש ומפקא ליה לקרא מפשטיה לגמרי, אלא לר"ע דברייתא אתיא גזירה שוה ומפקא מפשטיה לגמרי? אמר רב נחמן בר יצחק הכי ביה אשר לא ארוסה, ארוסה בת סקילה היא. ת"ר אמינא הואיל וחידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם תורה אמר דאמר *חידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם מאי איכא למימר? אמר לה כרבי עקיבא דמתניתין תנו רבנן נערה למי? לאביה ויש אומרים לעצמה לעצמה? אמר רב חסדא הכא בנערה שנתארסה ונתגרשה עסקינן וקמיפלגי בפלוגתא דר"ע דמתניתין ורבי עקיבא דברייתא אמר אביי *בא עליה ומתה פטור שנאמר ונתן לאבי הנערה ולא לאבי מתה, מלתא דפשיטא ליה לאביי מיבעיא ליה לרבא. יש בגר בקבר או אין בגר בקבר יש בגר בקבר ודבנה הוי או דלמא אין בגר בקבר ודאביה הוי? ומי

אימא בתולה לגזירה שוה · ולאו למעוטי בעולה ויהא קנס לבעולה: מסתברא אשר לא אורסה לגזירה שוה · ואפי' אורסה אית לה קנס: שהרי אני קורא בה נערה בתולה · אע"פ שנתארסה ונתגרשה דהא נערה בתולה היא כדכתיב קרא אבל בעולה שאין אני קורא בה נערה בתולה אין לה קנס: הרי בה ארבעה בתולה לגזירה שוה · ולאו למעוטי בעולה בזונה אלא יש לה קנס לבעולה בזונה שהרי אני קורא אותה נערה אשר לא אורסה: מסתברא · אורסה יש לה קנס ובעולה אין לה: הא אישתני גופה · ופגמה אין רב כל כך: והא · דנתארסה ונתגרשה לא נשתנה גופה: הא סברא · דחמשים כסף דלחומש שקלים הן וכסף ישקול דמפתה יהו חמשים: כמוהר הבתולות · מנין המפורש אצל אונס דהיינו חמשים: ומוהר הבתולות · יהו שקלים: זוז · שכתוב בו ישקול: קשיא דרבי עקיבא · דברייתא דאמר קנסה לאביה: אדרבי עקיבא · דמתני': לא אתיא גזירה שוה ומפקא לקרא מפשטיה לגמרי · דלא דריש פשטא דאשר לא ארוסה אלא דאשר לא ארוסה בת סקילה היא, ולא מתרוייהו לאפוקי, אי נמי לא מופני, ליכא למיפרך מידי: אלא לרבי עקיבא דברייתא וכי אתיא גזירה שוה ומפקא מפשטיה לגמרי · דלא דריש פשטא דאשר לא ארוסה כלל ומשוי ארוסה כלא ארוסה ואם כן מיעקר משמעותיה: הרי ביה · בפשטיה דאשר לא ארוסה למעוטי ארוסה: הא מקילה שיא · ומלא יהיה אסון נפקא פטורא מתשלומין: קנסה למי · דעתך בסתם ארוסה קאי: הא עליה ומתה · לא הספיק האב להעמידו בדין עד שמתה: יש בגר בקבר · אם מתה בנערותה עד שלא עמדה בדין והגיע זמן בגרותה בקבר מי חשיב בגר לו יש בגר בקבר · וכי היכי דאם לא הספיקה לעמוד בדין עד שבגרה תכן לקמן בפרק נערה שנתפתתה (דף מא:) דהרי הן לעצמה ולא לאביה והשתא נמי בגר בקבר מפקינא כח האב ובנה ירית לה אם יש לה בן: ומי

*באמפתה נמי כתוב בתולה: נאמר בבעל דאונס: ובי יפתה איש בתולה אשר לא אורשה...

נאמנים בבעל דאונס: ו) נערה – (ב"ק) ב) בתולה – (מגב ציפורי) ג) אשר לא אורשה

[עי' תוס' לקמן מה. ד"ה דלמא וכו' יעמוד נמ. ד"ה הא]

[עיין כנ:]

*אדם שלא בדוק לא אורשה בעבדים מא דרין מאיתם לפטיר

*ודאין נמי לאשור בלא אורשה

**ודאין נמי לאשור בלא

[עיין לה: לה:]

*פוגעים בעת בילוי. הסכר לסוגרים אלו מובא בריטב"א לה. דף מ"ר בב אמ"ר

[עי' תוס' יבמות ע: ד"ה אלא]

עין משפט נר מצוה

סח א מיי' פ"ח מהל' נערה הלכה עו סמג עשין נד טור אה"ע סימן קעז:

[עיין כנ:]

תוספות רי"ד

אמר אביי בא עליה ומתה פטור שנאמר ונתן לאבי הנערה ולא לאבי מתה. פי' כגון שלא הספיק האב להעמידו בדין עד שמתה. אבל אם עמד עמו בדין ונתחייב לו אע"פ שמתה [אח"כ] נתן לאביה: ודין אינו כפי מאמרות הפטיר דקא:

נוסא/מגנה (מדקה) תוספה

קונא בדנין טעות ל"ל דבר"ת"א דאורסה

נוסא לא הסכים אביו להעמידו (לאמנם) בדין עד שמתה

מגנה

ג' לאוין על הטבלה הנוגעת להבדת מיתת הנאנסת על חיוב התשלומים